

WHAT CLARIN HAS TO OFFER TO LINGUISTS

Jan Odijk TIN-dag Utrecht, 2015-02-07

1

OVERVIEW

- What is CLARIN?
- What CLARIN has to offer to linguists
- How you can learn to use the functionality offered
- Current Status and Near Future

OVERVIEW

> What is CLARIN?

- What CLARIN has to offer to linguists
- How you can learn to use the functionality offered
- Current Status and Near Future

CLARIN INFRASTRUCTURE

- A research infrastructure for humanities researchers who work with digital language resources
  - Research infrastructure: facilities, resources and related services used by the scientific community to conduct top-level research
  - Humanities researchers: here focus on linguists
  - Language resources: lexicons, corpora, databases, ...; text, audio, video, ...
  - Language in various functions: object of inquiry, component of identity, means of communication, carrier of cultural content

CLARIN INFRASTRUCTURE

- The CLARIN infrastructure
  - Is distributed: implemented in a network of CLARIN centres
  - Is virtual: it provides services electronically (via the internet)
- The CLARIN infrastructure
  - Is still under construction
    - Highly incomplete
    - Fragile in some respects
  - But you can use many parts already

CLARIN IN EUROPE

- Prepared by <u>CLARIN preparatory project</u> (2008-2011)
   coordinated by Utrecht University
- From Feb 2012 coordinated by CLARIN ERIC, hosted by the Netherlands
  - <u>ERIC</u>: a legal entity at the European level specifically for research infrastructures
  - 12 ERIC members (=countries), 1 observer, and growing

OVERVIEW

• What is CLARIN?

> What CLARIN has to offer to linguists

- How you can learn to use the functionality offered
- Current Status and Near Future

CLARIN INFRASTRUCTURE

• CLARIN-NL

- Has set up a network of centres that offer access to data, tools and services
- Has adapted existing data and tools to improve interoperability
- Has created new easy and user-friendly tools for exploring, searching, analysing, visualising and enriching data
- Has not created any new data

CLARIN INFRASTRUCTURE

• CLARIN offers

- Applications to search for data and tools
- Facilities to store data and tools in a sustainable manner and make them available to the whole research community
- Access to data and tools, and facilities to apply tools to data

SEARCH FOR DATA AND TOOLS

- CLARIN-NL Portal: <u>http://portal.clarin.nl</u>
  - Faceted search in data and services created by CLARIN-NL
    - Search by <u>research domain</u>, <u>language</u>, <u>tool task</u>, linguistic annotation and several other facets
  - Links to search facilities in the whole CLARIN infrastructure
  - And much more....

STORING DATA AND TOOLS

- Facilities for YOUR research data and tools
  - To make them CLARIN-compatible
  - to create `metadata' for them
  - to make them visible and accessible in CLARIN
  - to securely store them

DATA AND TOOL TYPES

- CLARIN-NL –Linguistics
  - Lexical Data
  - Linguistically Annotated Corpora
  - Search in Lexical data
  - <u>Search in Linguistically Annotated Corpora</u>
  - Tools for Enriching Your Own data
  - Tools for searching in your enriched data

- Interface to the Cornetto lexical semantic database
  - Combination of WordNet and ReferentieBestand Nederlands
  - Search for
    - words,
    - their grammatical and semantic properties
    - Relations between meanings of words (synonymy, hyponomy, antonymy, etc..

🧿 Outlook W	C CCR CLA Concept Regist	🚅 CLARIN C 🛛 Microsoft Wor 😻 cleanCHIL 🚺 Cornetto	. Zoekresulta × C SHEBANQ Project-update New Tab +
Cornetto.inl.nl/	/cornetto/cornetto_simple_search.xql		
Download selection			1 to 9 from 9 previous next
ID	Written Form	Semantics	POS Examples Pragmatics Syntax
	(met zijn neus) in de boeken zitten	aan het studeren zijn	
boek-mwe-40509	het groene boekje	woordenlijst der Nederlandse taal	
boek-mwe-40510	een open boek zijn	geen geheimen hebben	
boek-mwe-40511	de boeken bijhouden	de boekhouding voeren	
boek-n-1	boek	bundel bladen van papier	noun iets te boek stellen (9 more)
boek-n-2	boek	boekhouding	noun de boeken sluiten
boek-n-3	boek	aantal bladen wit papier, bestemd om er aantekeningen ir te schrijven	n noun Hij hield het allemaal bij in een klein boekje dat hij altijd bij zich had.
boek-n-4	boek	hoofdafdeling van een uitgebreid letterkundig werk	noun In het tweede boek wordt het allemaal uitgelegd.
boek-n-5	boek	in boekvorm voor b.v. lucifers, postzegels e.d.	noun Het boek met postzegels bewaarde hij op een geheime plek.

Details of selected lexical entry (boek-n-1)

			(				
General Relations H		Relations Hierarchy			Word forms		
lemma:	boek	type	lexical entry	Synsetboek-n-1 boekje-n-1 boekwerk-n-1	form	art. nr	
part of speech:	noun	co-synonyms	boek-n-5	Synsetgeschrift-n-1 pennenvrucht-n-1 schriftuur-n-1	boek	het singula	
form type:		var. type	lemma	Synsettaal-n-3 taaluiting-n-1	boeke	nde plural	
mode:		(No form relations	;)	Synsetuiting-n-1			
morphology:				Synsetactie-n-1 gang-n-4 handeling-n-1 verrichting-n-1			
morpho-syntax:	n			Synsetgebeurde-n-1 gebeurtenis-n-1 geschiedenis-n-4 ontwikkeling-n-4			
				<u>nld-21-d_n-28590-n_iets-n-2_</u>			
				Synsettaal-n-3 taaluiting-n-1			
				Synsetweergave-n-2			
				Synset gezegde-n-2 uiting-n-2			
				<u>nld-21-d_n-28590-niets-n-2_</u>			
				Sunaetheek n. 1. heekie n. 1. heekuerk n. 1.			

• Mimore search engine

- Search through 3 Dutch dialect databases (<u>DiDDD</u>, <u>DynaSand</u>, <u>GTRP</u>)
- Analyze the results
- presentation of a demonstration scenario

	S	Sei	_E(	CTE	ΞD	Ex		MPL	ES	
Outlook CCR CL Concept Regi	CLARIN M	icrosoft Wo	😂 cleanCHI	C MIMORE	Demo-MIM	10 III MIM		ARIN Zoekresultat	e CS+> + ▼	
perform new set	arch							virtual collection		
	onditions : no Limits : restric		ource(s), nur	nber of resu	lts limited		_			
GTRP UpnaSAN DIDDD	no limit on r	number of resu	ılts ▼			imber of result	ts is	Reset		Ш
Search for Te Enter text: dien	xt : result mu	st contain 'di	en'					Reset		
Search for Ta		ined Tags	Manual Input	Pron(rel)	_			Reset		
Categories	Infmrk N	Features -d -den	-n -e	-s -er	-st -je	t _jen				
D Adv	A	-ten asp	1 aux	2 caus	3 comp	acc	art dat			Ŧ

- OpenSoNaR Interface
  - To the <u>SONAR</u> and the <u>SONAR New Media</u> corpus
  - Written Dutch (> 500 m tokens)
  - Exploration and Search
  - For extended pos-tags, word forms, lemmas
  - Combined with metadata for each document
  - 4 different interfaces from simple to expert
  - Login with the account of your own organisation

https://portal.clarin.inl.nl/opensonar_whitelab/page/search Export		≂ G. [	R NWO IRIS → 🔂 🖻	1 🖡 🏫	≡
Eurost					
Export					^
Group 🛦 🔻	Hits 🛦 🔻				
het europees parlement	14309				
het openbaar ministerie	7336				
het openbaar vervoer	5866				
het vlaams parlement	5357				=
het vlaams gewest	2857				
het vlaams belang	2320				
het nederlands elftal	2024				
het hoog onderwijs	1957				
het dagelijks leven	1900 View detailed documents in this group - Load more				
	succesvol als schrijver te halen . geven een kleurrijk beeld De leugen regee de rol van liege weinige onderzoeken naar liege veinige onderzoeken naar liege plaats van het liege vaarheid blijft de norm v vaarheid blijft de norm v lening afgesloten voor uitgaven v mensen . Brilman (naar we verneme Betsy Udink elke maand o die inspeelt op situatie WhiteLab v0.4.2 @ Tilburg University 2014 - Development. De T	"Inhet dagelijks levenvanhet dagelijks levenrt Inhet dagelijks levenn inhet dagelijks levenn inhet dagelijks levenn inhet dagelijks levenn inhet dagelijks levenoorhet dagelijks levenvoorhet dagelijks leven, inhet dagelijks levenn inhet dagelijks leven, inhet dagelijks levenn inhet dagelijks levenoverhet dagelijks levensuifhet dagelijks leven	miste Pavese " handigheid is Barnard juwelier en uurwerkmaker in de nauwelijks gekende laatmiddeleeuwse onderscheidt een leugen zich vrijwel heeft DePaulo nu , samen , door een team onder . `` Af en toe . DePaulo : `` Mensen . Bijna de helft (rechter bij het Amsterdamse gerechtshof ook met woord en taal in Pakistan . De allerlaatste Zes jaar geleden fuseerde		

CLARIN 🧔

• <u>GrETEL</u>

- Example-based search in treebanks
- Lassy-Small (1 m tokens, manually verified)
- Spoken Dutch Corpus (CGN) 1 m tokens, manually verified
- SONAR Corpus (500 m tokens, automatically parsed)
- Result of cooperation with Flanders

Bestand Bewerken Beeld Geschiedenis Bladwijzers Extra Help						
🛁 CLARIN Annual Confe 🗴 🚺 DUELME Data CLARI 🗴 👶 Home CLARIN-NL 🛛 🗴 🚺 Data, Tools, Demonstr 🗴 💿 OpenSoNaR	× GrETEL for LASSY (v1 ×	🧿 Outlook Web App	×	÷		
C R derbooms.ccl.kuleuven.be/eng/node/52				≡		
Meest bezocht () Aan de slag						

Search within results:

SENTENCE ID	MATCHING SENTENCE	HITS 🗍	DISPLAY OPTIONS
WR-P-E- I-0000015007.p.1.s.40	Daarnaast wilde Engeland een aaneensluitend gebied in bezit nemen , lopend van Zuid-Afrika , via Oost-Afrika , het Midden-Oosten , Brits-Indië en uiteindelijk tot aan Australië en Nieuw-Zeeland aan toe .	1	[full screen] [XML]
WR-P-E- I-0000039352.p.3.s.69	De idee van de marketentsters is afgeleid van de vrouwen die (vaak met kind en kegel) in de 16e en 17e eeuw achter de legers aan trokken .	1	[full screen] [XML]
WR-P-P- H-0000000028.p.6.s.1	Het was niet de eerste keer dat soldaten achter een voetbal aan het niemandsland inrenden .	1	[full screen] [XML]
WS-U-E- A-0000000241.p.9.s.5	- Aan de telefoon Peter d'Hamecourt , Peter , het metrostation is twee haltes bij jouw kantoor vandaan , wat is het laatste nieuws ?	1	[full screen] [XML]
WS-U-E- A-0000000032.p.10.s.3	Juwelier de Wit haalt daarom dagelijks tientallen junks bij zijn koffiezetapparaat vandaan .	1	[full screen] [XML]
WR-P-P- I-000000033.p.20.s.2	Voor het eerst sinds lang klommen de christen-democraten weer boven de socialisten uit .	1	[full screen] [XML]
WR-P-P- I-000000183.p.12.s.1	Ook de uitbetalingen aan piloten en kaderleden in het buitenland zou volgens sommigen buiten de fiscus om verlopen zijn .	1	[full screen] [XML]
W0.0.0	Kortom , waar werkgevers en vakbondsvertegenwoordigers collectieve arbeidsovereenkomsten		76 H 3
SENTENCE ID	MATCHING SENTENCE	HITS	DISPLAY OPTIONS

Showing 1 to 267 of 267 entries

• <u>PaQu</u>

- Enrich your (Dutch) data with full parses via TTNWW or PaQu
- Upload your data in PaQu
- Search in your enriched data with PaQu
- Intermediate version available
  - See also my presentation at 16:00hrs in 3.02

OVERVIEW

- What is CLARIN?
- What CLARIN has to offer to linguists
- How you can learn to use the functionality offered
- Current Status and Near Future

EDUCATION & TRAINING

- How do you learn to use these tools?
  - Courses / tutorials regularly organized
  - LOT <u>summer</u> / <u>winter</u> school courses
  - Demonstration scenarios and/or screen casts
    - E.g. for Gabmap GrETEL OpenSONAR
  - Educational modules via the portal:
    - <u>https://dev.clarin.nl/node/CLARIN%20Educational%20P</u> <u>ackages</u>
  - Helpdesk: <u>helpdesk@clarin.nl</u>

EDUCATION & TRAINING

- Do you want to know more?
  - Visit the <u>CLARIN-NL portal</u>
  - View the <u>CLARIN-NL movies</u>
  - Ask me (or others) during this TIN-dag
  - I can demonstrate some tools during the breaks
  - Visit my presentation 16:00hrs in 3.02 (on PaQu)
  - Visit the <u>CLARIN-NL Final event</u>:
    - March 13, 2015, Beeld & Geluid, Hilversum (in the morning)

OVERVIEW

- What is CLARIN?
- What CLARIN has to offer to linguists
- How you can learn to use the functionality offered
- Current Status and Near Future

CURRENT STATUS & FUTURE

- CLARIN-NL will finish by April 1, 2015
- Successor project CLARIAH <u>www.clariah.nl</u>
  - Jan 1st, 2015 Jan 1st, 2019
  - 12 million euro budget
  - Linguistics is one of the 3 core disciplines (with social-economic history and media studies)
  - <u>Kick-off</u> March 13, 2015, Beeld & Geluid, Hilversum (in the afternoon)

Thanks for Attention!

SUBDISCIPLINES

CLARIN-NL – Linguistics subdisciplines

Historical linguistics	Dialectology	Discourse Studies
Language Acquisition	Language Documentation	Lexicology / Lexicography
Morphology	Morpho-syntax	Phonetics
Phonology	Pidgin & Creole Studies	Semantics
Sign Language	Specific Language Impairment (SLI)	Syntax
Typology	•••	

LANGUAGES COVERED

CLARIN-NL – Languages							
Dutch	English	German					
Frisian	Dutch Sign Language	Classical Greek					
French	Hebrew	Aramaic					
Syriac	 > 50 languages from Insular South East Asia and West New Guinea 	And more					

• And many more (> 2,000) from all CLARIN countries

WHAT YOU CAN DO

CLARIN-NL – Functionality Offered							
Searching	Browsing	Analysis					
Corpus Exploration	Annotation	Tokenization					
Pos-tagging	Lemmatization	Orthographic normalisation					
Grammatical relation assignment	Named entity recognition	Chunking					
Co-reference assignment	Multiword unit assignment	Parsing					
Visualisation	Diarisation	Speech recognition					